

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Суйчимезова Вікторія Олександрівна
здобувачка вищої освіти 4-го курсу
факультету судового та міжнародного права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ШЕНГЕНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ

Шенгенська інформаційна система є фундаментальним інструментом для забезпечення безпеки та ефективного функціонування Шенгенського простору, яка є складною, широкомасштабною системою обміну інформації, яка підтримує прикордонний контроль і співробітництво правоохоронних органів між країнами Шенгенської зони. Ця система діє на правовій основі Конвенції про застосування шенгенської угоди від 14 червня 1985 року між урядами держав економічного союзу Бенілюкс, Федеративної Республіки Німеччини та Французької Республіки про поступове скасування перевірок на спільних кордонах, якою детально регулюється широкий спектр питань, пов'язаних зі свободою пересування людей, товарів, капіталів та послуг [2]

Також обсяг Шенгенської інформаційної системи визначається в трьох правових документах:

- Регламент (ЄС) № 1987/2006 (співпраця прикордонного контролю), який дає змогу перевіряти інформацію про іноземців, які подали заявки на візу або дозвіл на проживання, з метою відмови у в'їзді або перебуванні; [4]
- Рішення Ради 2007/533/JHA (співпраця між правоохоронними органами), яке надає можливість компетентним органам обмінюватись інформацією щодо зниклих без вісти осіб і про осіб чи об'єкти, пов'язані з кримінальними злочинами; [5]
- Регламент (ЄС) № 1986/2006 (співпраця в галузі реєстрації транспортних засобів), який дозволяє перевіряти правовий статус автомобілів, які були подані на реєстрацію. Слід зазначити, що таким реєстраторам надається доступ лише до

інформації щодо транспортних засобів, реєстраційних свідоцтв і номерних знаків [3].

Шенгенська інформаційна система – це централізована база даних, яка об'єднує країни Шенгенської зони, дозволяючи їм миттєво обмінюватися важливою інформацією про осіб та об'єкти, що становлять загрозу безпеці. Вона була заснована на початку 1990-х років та стала основою для безвізового простору в Європі, забезпечуючи баланс між свободою пересування та безпекою, та є доступною для всіх країн-членів Європейського союзу та асоційованих країн (Швейцарія, Ліхтенштейн, Ісландія, Норвегія), які є частиною Шенгенської зони.

Проаналізувавши вищезазначене, можна зазначити, що метою Шенгенської інформаційної системи є створення єдиного інформаційного простору для країн Шенгенської зони, який дозволить посилити контроль на зовнішніх кордонах, ефективніше боротися зі злочинністю та забезпечити безпеку громадян. До того ж, вона виконує наступні завдання:

По-перше, це підтримка прикордонного контролю, оскільки за допомогою цієї системи можна швидко ідентифікувати особу, котра становить загрозу безпеці або остання має ризик щодо відмови у в'їзді чи перебуванні в країнах держав учасниць угоди і це надзвичайно допомагає прикордонникам у їх роботі. По-друге, система сприяє співпраці правоохоронних органів у зв'язку з тим, що вони можуть обмінюватись критично важливою інформацією та мати доступ до неї для запобігання злочинів і тероризму. Та, по-третє, це допомога в адмініструванні імміграції, тому що Шенгенську інформаційну систему застосовують для обміну інформацією про громадян країн, що не є членами ЄС, які отримали попередження про відмову у в'їзді або перебуванні в Шенгенській зоні.

Отже, ми визначили мету та завдання Шенгенської інформаційної системи, тепер треба детально розглянути за яких підстав до неї можуть потрапити.

Взагалі однією з обов'язкових умов в'їзду та виїзду осіб, які мають право на вільний рух згідно з правом Союзу є верифікація особи і громадянства, справжності і дійсності проїзного документа для перетинання кордону, у тому

числі шляхом перевірки інформації у відповідних базах даних до яких відноситься й Шенгенська інформаційна система [1].

До неї можуть потрапити іноземні громадяни, які обвинувачуються в одному або відразу декількох порушеннях закону. А саме:

1. Адміністративне/кримінальне правопорушення (дані про порушника («інформаційні запити з метою недопуску»), якого було виявлено на кордоні заносяться до Шенгенської інформаційної системи. Доступ до неї мають всі посольства та міграційні служби країн, що входять до Шенгенської зони.);

2. Фальсифікація документів (наприклад, придбання «липового» запрошення. Саме тому згідно з Шенгенським Кодексом в пункті відправлення і пункті призначення у осіб третіх країн ретельно перевіряють мету запланованого перебування шляхом перевірки, за необхідності, відповідних підтвердних документів. До того ж, виконується перевірка справжності даних чипа паспортів та проїзних документів, котрі містять носій інформації, якщо наявні дійсні сертифікати)[1];

3. Протермінована віза (або перебування за безвізом більше 90 днів, оскільки відповідно до статті 6 Шенгенського Кодексу про кордони, заплановане перебування на території держав-членів для громадян третіх країн можливе тривалістю не більше ніж 90 днів протягом будь-якого 180-денного періоду, що передбачає врахування 180-денного періоду, який передує кожному дню перебування. Слід акцентувати увагу на тому, що більшість українців, чиї дані внесені до Шенгенської інформаційної системи, потрапили туди через порушення візового режиму. Якщо така особа спробує знову в'їхати до Європейського Союзу, її можуть затримати та притягнути до відповідальності.)[1];

4. Нецільове використання візи (наприклад, якщо особа отримала робочу візу в Федеративній республіці Німеччині, а працювала по ній в Королівстві Данії, або якщо особа мала туристичну візу та працювала на роботі і т.д.);

5. Нелегальне працевлаштування (як приклад, особа приїхала в країни Шенгену по без візу та працювала на роботі.);

6. Несплата штрафів і деякі інші.

Як наслідок, особи, маючи попередження в шенгенській інформаційній системі, можуть зіткнутися з заборонаю в'їзду в країни ЄС та деякі асоційовані країни, які є частиною Шенгенської зони, обмеженнями на поїздки, затриманнями на кордоні або іншими юридичними діями. Однак усі особи мають право на доступ до своїх персональних даних в цій системі, а також, за необхідності, на їх виправлення або видалення, при дотриманні певних умов. Незважаючи на те, що дані в системі зберігаються обмежений період – 10 років, їх наслідки можуть бути довготривалими. Для анулювання запису необхідно звернутися до органу, який його вніс, що є досить складною процедурою.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що шенгенська інформаційна система є потужним інструментом, який відіграє ключову роль у забезпеченні безпеки та ефективного функціонування Шенгенського простору. Вона дозволяє правоохоронним органам різних країн об'єднувати зусилля для боротьби зі злочинністю та захисту прав і свобод громадян.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Регламент Європейського Парламенту і Ради (ЄС) 2016/399 від 9 березня 2016 року про Кодекс Союзу щодо правил, які регулюють рух осіб через кордони (Шенгенський кодекс про кордони) : Регламент Європ. Союзу від 09.03.2016 р. № 2016/399. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_026-16#Text

2. Regulation – 1986/2006 – EN – EUR-Lex. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/ALL/?uri=CELEX:32006R1986>

3. Regulation – 1987/2006 – EN – EUR-Lex. EUR-Lex – Access to European Union law – choose your language. URL : <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex:32006R1987>

4. Рішення Ради (ЄС) N° 2007/533/JHA від 12 червня 2007 року про заснування, функціонування та використання Шенгенської інформаційної системи другого покоління (SIS II), OJ 2007 L 205. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

Ключові слова: SIS (Шенгенська інформаційна система), Європейський Союз, шенген, співробітництво, контроль, безпека, інформація.

Науковий керівник: доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Сурілова Олена Олексіївна.

Тітенко Руслана Русланівна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету судового та міжнародного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ДЕРЖАВ-УЧАСНИЦЬ

Співвідношення між правом Європейського Союзу і національними правовими системами країн-членів є центральною проблемою в контексті європейської інтеграції. Правова архітектура ЄС ґрунтується на установчих договорах, регламентах, директивах та рішеннях судових органів, які мають на меті створення єдиного правового простору для всіх держав-учасниць. Співвідношення права Європейського Союзу та національних правових систем держав-учасниць є предметом численних досліджень у сфері правознавства та міжнародних відносин. Оскільки правова система ЄС постійно еволюціонує, виникає потреба в адаптації національних законодавств до нових норм і стандартів.

Актуальність дослідження набуває особливої важливості в умовах поглиблення інтеграційних процесів, розширення повноважень ЄС та зростання правових конфліктів між країнами-членами і європейськими інституціями. Ключовими питаннями є домінування права ЄС, механізми його впровадження в національні системи права та вирішення суперечностей між національними

ПРАВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ В СФЕРІ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	456
Максимчук Арина Юріївна	
ВПЛИВ ЛІСАБОНСЬКОГО ДОГОВОРУ НА РЕФОРМУВАННЯ ІНСТИТУЦІЙ ЄС.....	462
Мойсеєнко Дар'я Кирилівна та Саргсян Ангеліна Арамівна	
ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ: ЕТАПИ ТА РОЗВИТОК.....	466
Плехова Марина Віталіївна	
«БЛАКИТНА КАРТА» ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНОЇ РОБОЧОЇ СИЛИ КРАЇНАМИ-ЧЛЕНАМИ ЄС.....	470
Пономарчук Вікторія Ігорівна	
ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТІВ GDPR НА МІЖНАРОДНОМУ РІВНІ ТА В УКРАЇНІ.....	475
Савчук Вікторія Валентинівна	
РОЛЬ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОМІСІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ДОТРИМАННЯ КОНКУРЕНТНОГО ПРАВА.....	479
Сідельникова Єлизавета Русланівна	
ІСТОРІЯ І ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ЄС.....	482
Сорока Тетяна Олександрівна та Суниця Яна Сергіївна	
РОЗВИТОК ТА ВАЖЛИВІСТЬ ЦИФРОВОГО РИНКУ ЄС.....	487
Степановська Марина Ігорівна	
СПІЛЬНА ЗОВНІШНЯ ПОЛІТИКА ТА ПОЛІТИКА БЕЗПЕКИ ЄС В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ.....	491
Суйчимезова Вікторія Олександрівна	
ШЕНГЕНСЬКА ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ.....	495
Тітенко Руслана Русланівна	
СПІВВІДНОШЕННЯ ПРАВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ДЕРЖАВ-УЧАСНИЦЬ.....	499
Череповська Ксенія Дмитрівна	
ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА.....	502
Чудімова Анастасія Валеріївна та Радецька Мирослава Валеріївна	